

Honkvast typetje

Pioenrozen lopen bij kwekerij Warmerdam Paonia als een rode draad door de familiegeschiedenis. Met Ruud Warmerdam staat alweer de vierde generatie aan het roer van het ambachtelijke en kleurrijke bedrijf. Over zoonabbidders, natte voeten en een hardnekkig misverstand. "De pioenroos is helemaal geen moeilijke tante."

Links: Ruud Warmerdam voelt met duim en wijsvinger of de pioenen al geplukt kunnen worden. Rechts: Pioen Coral 'n Gold.

Pioenen kunnen makkelijk dertig jaar mee

Een romantischere werkplek is nauwelijks voor te stellen. Overal om ons heen bloeien pioenen, in rijen van wel 400 meter lang. Ergens tussen dat kleurengeweld vinden we Ruud Warmerdam, de trotse eigenaar van deze pioenkwekerij. “Ze staan nooit allemaal tegelijk in bloei”, roept hij vrolijk. Kwekerij Warmerdam Paeonia heeft zeker honderd verschillende soorten in huis. Overgrootvader begon er mee als bijverdienste, grootvader breidde het assortiment uit, vader stapte definitief over en Ruud bouwde het erfgoed zorgvuldig uit met vroege vogels als ‘Claire de Lune’ en ‘Lavender Baby’ en laatbloeiers als ‘Elsa Sass’ en ‘Lillian Wild’. “Als je er een aantal met verschillende bloeiperiodes in een border zet, kun je, een beetje afhankelijk van het weer natuurlijk, van half april tot eind juni vuurwerk in je tuin hebben. Je krijgt dan ook een mooie variatie in bloemvormen. De snelle jongens hebben dikwijls enkele bloemen, terwijl de laatbloeiers pronken met dichtgepulde bloemen.”

NATTE VOETEN

De pioenroos staat te boek als een moeilijke tante. Dat blijkt een hardnekkig misverstand. Volgens Ruud is het juist een makkelijke en sterke plant. Het is vooral een kwestie van kennis. “Als je ze op de juiste plek zet, dan gaan ze een mensenleven mee. Nou ja, een mensenleven... Dat is wel héél erg lang. Houd het maar op

een jaar of dertig. Dat halen ze makkelijk. Zoek een plekje in de zon uit, niet te dicht bij een boom of grote struik, want dat zijn echte voedsel- en lichtconcurrenten. Daarnaast hebben ze een hekel aan natte voeten. Krijgen ze te veel water, dan schieten ze niet in bloei of, in het ergste geval, kwijnen ze gewoon weg. En als een pioen eenmaal goed aangeslagen is, dan kun je haar beter niet nog eens verplaatsen. Het is een tamelijk honkvaste plant, die niet erg gecharmeerd is van verhuizingen. Denk dus bij het aanplanten aan de lange termijn.” En wie van succes verzekerd wil zijn, koopt ze niet in een pot. “Kies een exemplaar met kale wortels,” adviseert Ruud stellig. “In een pot zijn de wortels eigenlijk al dusdanig misvormd dat je niet snel een mooie, bloeiende tuinplant krijgt. Een pot stimuleert een plant niet om dikke, gezonde wortels te maken. Je krijgt vooral veel haarwortels en die zorgen de eerste paar jaar vooral voor blad. Ook mooi, maar we willen toch vooral genieten van de bloemen.” Oktober is de beste tijd om een pioen in de tuin te zetten. De plant staat dan op het punt om in winterrust te gaan en trekt alle energie naar de wortels. Bij het aanplanten van een voldoende grote en gezonde plant is de kans groot dat hij het jaar erop meteen in bloei schiet. Geen paniek als dat niet gebeurt. Sommige pioenen hebben een jaartje nodig om te

acclimatiseren en vormen pas in het tweede jaar bloemen. **GENEESHEER VAN DE GODEN** Tegenwoordig gebruiken we de pioenroos als decoratie in huis of in de tuin. Maar de plant kent een rijke en vooral ook medicinale geschiedenis die eeuwen teruggaat. Oorspronkelijk komt de pioenroos uit China. Zijn botanische naam, *Paeonia*, dankt hij echter aan de Oude Grieken. Die vernoemden de plant naar hun god Paieon, ook wel Paian of Paion genoemd. De schrijver Homerus noemde Paieon de ‘geneesheer van de goden’. In de middeleeuwen gebruikten boeren en buitenlui de pioen als een medicijn tegen nachtmerries en de vallende ziekte. De medicinale werking van pioenrozen is echter nog nooit door wetenschappers bewezen. Terug naar de kwekerij van Ruud. Met snelle halen snijdt hij de stengels door van de pioenen die straks in mooie boeketten terecht zullen komen. De meeste pioenen zijn geschikt als snijbloem. Uitzonderingen zijn de botanische soorten en Itoh-hybriden, naar de Japanse kweker Toichi Itoh genoemd. Ruud: “Van botanische pioenen zijn de steeltjes doorgaans te zwak en te kort. Die van de Itoh-soorten zijn juist weer te houtig om goed water op te nemen. Op onze website vind je allerlei tips. Over hoe je ze moet planten, welke soorten geschikt zijn als snijbloemen, maar ook

welke soorten gesteund moeten worden. Ik hanteer de vuistregel: enkelbloemige pioenen niet, gevuldbloemige wel. Die lopen namelijk vol regenwater en dan gaan de stelen richting de grond. Dat is zonde!” Wie door de bomen (lees: vele pioensoorten) het bos niet meer ziet, volgt de smaak van de specialist. “Mijn persoonlijke toppers zijn de grote, donkerrode Peter Brand en de licht geurende, witte Madame Claude Tain. Sterk in de tuin en in de vaas. Echt een lust voor het oog!” 🌸

Op zoek naar pioenrozen?

U kunt pioenrozen uitzoeken bij kwekerij Warmerdam Paeonia en ze vanaf begin oktober ophalen of laten versturen. Bestel op tijd, omdat anders uw favoriete cultivar soms niet meer verkrijgbaar is. Bezoek ter inspiratie met Pinksteren de Pioenrozendagen van Appeltern (www.appeltern.nl), dan is de kweker zelf aanwezig om vragen te beantwoorden. U kunt ook ter plaatse een bestelling doen.

Warmerdam Paeonia, Aak 45, Oude Wetering, 06 48666297 www.paeoniapassion.com

MADAME CLAUDE TAIN

Type: gevuld roosvormig; sterke groeier en zeer rijkbloeiend

Kleur: zuiver wit met een crèmekleurig hart

Geur: licht en lekker

Hoogte: tot 85 cm

Standplaats: zon tot heel lichte schaduw

CHIFFON PARFAIT

Type: volledig gevuld en roosvormig; rijk en lang bloeiend

Kleur: zachtroze verbloeiend naar bijna zuiver wit

Geur: sterk maar overheerlijk

Hoogte: tot 90 cm

Standplaats: zon tot heel lichte schaduw

ELLEN COWLEY

Type: half gevuld, stoer en compact

Kleur: helder kersenrood met goudgele meeldraden

Geur: licht en lekker

Hoogte: tot 70 cm

Standplaats: zon tot heel lichte schaduw

Pioenrozen zijn niet gecharmeerd van verhuizingen. Denk dus bij het aanplanten aan de lange termijn

Van half april tot eind juni vuurwerk in de tuin. 6 pioenen onder de loep:

'WHITE CAP'

Type: Japans

Kleur: rood met crème-geel

Geur: overheerlijk sterk en zoet

Hoogte: 90 cm

Standplaats: zon tot heel lichte schaduw

'SARAH BERNHARDT'

Type: volledig gevuld

Kleur: roze

Geur: licht en lekker

Hoogte: 95 cm

Standplaats: zon tot heel lichte schaduw

'GARDEN TREASURE'

Type: half gevuld

Kleur: geel

Geur: licht en lekker

Hoogte: 70 cm

Standplaats: zon tot heel lichte schaduw

'SORBET'

Type: gevuld kroonvormig

Kleur: in 3 lagen, van roze naar wit, met een crème toef

Geur: heerlijk sterk

Hoogte: 80 cm

Standplaats: zon tot heel lichte schaduw

'CORAL SUPREME'

Type: half gevuld

Kleur: koraal

Geur: weinig

Hoogte: 100 cm

Standplaats: zon tot heel lichte schaduw

'JAN VAN LEEUWEN'

Type: Japans

Kleur: wit met een geel hart en daarom ook wel 'spiegelei' genoemd

Geur: licht en aangenaam

Hoogte: 80 cm

Standplaats: zon tot heel lichte schaduw

5 planttips

- 1 • Zorg dat een pioen op een relatief droge plek in de tuin staat. De plant heeft een hekel aan natte voeten. Staat hij te nat, dan bloeit hij niet of nauwelijks en kwijnt op termijn weg.
- 2 • Geef een pioen de ruimte om uit te dijen. Een vierkante meter per plant is genoeg.
- 3 • Plant een pioen niet te diep – een veelgemaakte fout. Graaf een gat van maximaal 15 cm diep en tweemaal zo groot als de plant uiteindelijk in omvang gaat worden. De bovenste ogen (doorgaans de 'bloei-ogen') dienen net onder het grondoppervlak (twee vingerdiktes diep) te zitten. Wanneer ze dieper zitten, dan vormt de plant in het gunstigste geval alleen maar blad.
- 4 • Maak de bodem van het plantgat goed los en spreid de wortels horizontaal, met de ogen naar boven wijzend. Druk de plant lichtjes aan.
- 5 • Strooi na de bloei rond de plant een mengmeststof van het type 12-10-18 of 7-14-28 en in het najaar een organische meststof zoals gedroogde koemestkorrels.

5 pluktips

- 1 • Pluk altijd vroeg in de ochtend of laat in de avond.
- 2 • Laat ten minste 2 tot 3 bladeren aan iedere steel zitten en snijd nooit meer dan driekwart van het totaal aantal stelen weg. Gebruik hiervoor een scherp mes, zodat er een niet-rafelige wond achterblijft.
- 3 • Als het centrum van de knop zacht aanvoelt – net zo zacht als een marshmallow – dan is de pioen vaasrijp. Enkelbloemige soorten kunnen wat eerder gesneden worden, dus als de knop nog wat harder is. Vuistregel: hoe meer bloemblaadjes een bloem bezit, hoe zachter de knop moet aanvoelen. Let op, want te vroeg afgesneden pioenen gaan niet bloeien. Kwekers noemen ze in vaktaal 'trommelstokken'.
- 4 • Zorg altijd voor een schone vaas, dus gereinigd met chloor en goed nagespoeld. Bacteriën kunnen het vaasleven van een pioen behoorlijk verkorten. Dagelijks vers water geven, voorkomt ook schade aan de bloemen door bacteriën.
- 5 • Zet de vaas nooit in de zon of op de tocht.